

Asia: VN/25158/2023

EU:n datasäädöksen kansallinen täytäntöönpano - Arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia vaikutuksia arvioitte datasäädöksen aiheuttavan organisaatiossanne, toimialallanne tai laajemmin Suomessa?

Datasäännöksen aiheuttamat vaikutukset Suomessa, eri toimialoilla ja erilaisissa organisaatioissa ovat Postin arvion mukaan merkittäviä. Datasäännöksen luomat haasteet tulee huomioida viranomaisresursoinnissa, viranomaisten välisen yhteistyön toteuttamisessa ja tiiviissä yhteistyössä eri sektorien toimijoiden kanssa. Tiedonkulun parantaminen logistiikkaketjussa hyödyntää kaikkia osapuolia. Logistiikkasektorilla datataloutta edistetään jatkossakin vaikuttavimmin laajassa yhteistyössä, markkinaehtoisesti ja sopimukseen perustuen.

2. Pidättekö arviomuistiossa esitettyjä linjauksia tarkoituksenmukaisina?

EU:n laajuinen horisontaali datasäätely on tarpeellista erityisesti selkeyttämään ja yhdenmukaistamaan vaatimuksia datan käyttöoikeuksista eri jäsenmaissa ja eri sektoreilla. Huomiota tulisi kiinnittää muun muassa uuden sääntelyn selkeyteen suhteessa jo olemassa olevaan sääntelyyn sekä uudesta sääntelystä yrityksille aiheutuvasta hallinnollisen taakan minimointiin. Toimeenpanoon varattuja resursseja tulee kohdistaa yritysten neuvontaan datasäädöksen soveltamisessa, myös toimialakohtaisesti.

3. Mitä seikkoja viranomaisten yhteistyön järjestämisessä tulisi erityisesti ottaa huomioon?

Datasäädös sisältää pääosin uutta ja uudenlaista EU-tasoista dataoikeuksia ja -velvollisuuksia koskevaa lainsäädäntöä. Johtuen datasäädöksen laajuudesta, monialaisuudesta ja osittain kokonaan uudentyypisistä viranomaisvelvoitteista, eri sektorien ja viranomaisten välisen yhteistyön toimivuus tulee olemaan keskeistä. Lisäksi tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteistyön toteuttamistapoihin, jotta eri aihealueilta tulevat näkemykset saadaan yhteensovitetuiksi.

Nykytilan kartoituksessa työryhmä ei vielä voinut kansallisesti selvittää yksityiskohtaisesti kaikkea sektori- tai alakohtaista sääntelyä liittyen datan pääsyyn tai datan jakamiseen tai muihin datasäädöksen kattamiin aiheisiin. Pidämme tärkeänä, että eri alojen toimijoita kuullaan kattavasti täytäntöön- ja toimeenpanon yhteydessä esimerkiksi ajoneuvodataan liittyvissä kysymyksissä.

Datasäädöksen mukaisiin viranomaistehtäviin kuuluu myös liikesalaisuuksiin liittyviä viranomaistehtäviä. Suomessa ei tätä arviomuistiota laadittaessa ole liikesalaisuuksien valvonnasta vastaavaa viranomaista. Kyseessä on yksityisoikeudellinen suoja, johon ei ole katsottu kuuluvan ns. yleistä intressiä. Posti kiinnittää huomiota siihen, että eri toimialoilla toimivien yritysten liikesalaisuuksien valvonta ja arviointi vaativat myös viranomaiselta eri alojen substanssin asiantuntemusta.

4. Mitä kansallisten (viranomais-)menettelyiden osalta tulisi ottaa huomioon viranomaisten ja toimijoiden välisessä yhteistyössä? Onko sektoreittain jotain sellaista, mitä pitäisi erityisesti ottaa huomioon kun kyseessä on viranomaisyhteistyö?

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja datasäädöksen rinnakkainen soveltaminen tulee lisäämään hallinnollista taakkaa yrityksissä. Datasäädöstä sovellettaessa on noudatettava jo olemassa olevia tietosuojaan liittyviä velvoitteita, joiden osalta arviomuistiossa esitetään, että toimivaltaisena viranomaisena toimisi tietosuojavaltuutetun toimisto. Muusta valvonnasta vastaisi Traficom. Pidämme tärkeänä, että viranomaisten välinen yhteistyö on tiivistä, tehokasta ja selkeää.

5. Mitä seuraamusten osalta erityisiä huomioita? Erityisesti sanktioitavien tekojen suhteen? Entä miten mahdollinen viranomaisen ”puuttumiskynnys” näissä tulisi mielestänne määritellä?

-

6. Muita mahdollisia huomioita arviomuistioon tai asiaan liittyvään jatkovalmisteluun

Datasäädöksen luku V koskee viranomaisten ja muiden julkisen sektorin toimijoiden oikeutta saada pyynnöstä pääsy yksityisen datan haltijan dataan. Sääntely on tarkoitettu yleisiin hätätilanteisiin ja muihin poikkeuksellisiin tilanteisiin. Julkisen sektorin toimijan on suoritettava kohtuullinen korvaus datan haltijalle. Korvauksen on katettava vähintään pyynnön täyttämistä aiheutuneet tekniset ja organisatoriset kustannukset mukaan lukien anonymisoinnin, pseudonymisoinnin, yhdistämisen ja teknisen mukautuksen kustannukset, sekä kohtuullinen marginaali. Posti painottaa, että datan pääsyn saamisen edellytysten ja siihen liittyvän prosessin tulee olla yrityksille mahdollisimman selkeä ja tarkkarajainen, eikä se saisi lisätä hallinnollista taakkaa.

Posti toivoo, että jatkovalmistelussa ja datasäädöksen toimeenpanossa otetaan huomioon kilpailuoikeudelliset näkökohdat, yritysten liikesalaisuudet sekä datan, innovaatioiden ja aineettomien oikeuksien merkitys yritysten kestäväälle kasvulle. Jatkovalmistelussa tulee arvioida kattavasti vaihtoehtoiset vaikutukset datasäädöksen kansalliseen toimeenpanoon erillislakina tai olemassa olevaa sääntelyä täydentämällä sekä huolellisten sektorikohtaisten vaikutusarvioiden myötä.

Storm Anna
Posti Group Oyj